

(Ένταυθα τιμή έτησία. δρ. 12. (Άλλοδαπών) Έκδιδομένη Θάκις τής εβδομάδος. (Τιμή καταχωρ. δι' έκασον σίχ. λ. 20. Δι' έκασήν ειδοποίησιν (εκ 10 σίχ.) λ. 3.)

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ, Τη 22 Νοεμβρίου 1865.

Η σημερινή κρίσις.

Ο έλληνικός τύπος τὰ πάνδημα κηρύττων αισθήματα, ήγωνίσθη να καταδείξη τὰ κινδυνώδη αποτελέσματα τών κοινοβουλευτικών μας διακρίσεων και προσεπάθησε να συνδιαλλάξη την τόση κακώς διαστάσαν μεγαλητέραν μερίδα τής Βουλής, αλλά φευ! άκαρποι, ως φαίνεται, απέβησαν αι προσπάθειαι του.

Σήμερον ή Βουλή εκδίδει απόφασιν αποφασίζουσαν όχι πλέον απλώς περι τής τύχης ενός ύπουργείου ή μιας πολιτικής πορείας, αλλά περι τής καταστάσεως όλου του έθνους, υπερ παροξυτούς άλλεπαλλήλους ύπομείναν, εύρίσκειται εις άρρωστίαν επικινδύνον.

Όταν τις ρίψη εν βλέμμα εις τās βιβρωσκομένας από τās φλόγας τών φατριών επαρχίας, και τοιαύται εισίν αι πλειεσται, όταν εξεστάση πόσον επεδράσαν εις την κοινωνίαν αι ύπουργικαι μεταβολαι, όταν αναμνησθη τās κακίστας έντυπώσεις, άς αύται αφήκαν εν Ευρώπη, και τοι μη γνωσται μέχρι τέλους, τότε θα δυνηθη να κρίνη πόσον ή σημερινή απόφασις τής Βουλής απέχει τών συνήθων αποφάσεων επί ύπουργικών ζητημάτων.

Άς μη βλέπωμεν μόνον πρό οφθαλμών μας, άς ίδωμεν και τās επαρχίας, όπου αι άλλεπαλληλαι μεταβολαι τών πολιτικών άνέμων, στρέφουσι την πυρην του ενός κόμματος κατά του άλλου, και γεννώσι πλειεστα μερικα άτοπήματα, ίνα μη είπωμεν δυστυχήματα.

Άς προσέξωμεν εις πάντας τούς κοινωνικούς κλάδους να ίδωμεν, ότι ή μη μονιμοποίησις μιας κυβερνήσεως, φυγαδεύει την δημοσίαν πίστιν, ελαττόνει τās συνλλαγάς, και έντεινει την ύλικήν ήμών ασθένειαν, άς μη παρορώμεν την ευρωπαϊκήν γνώμην, ήτις και ήθικώς και ύλικώς αξίζει πολυ εις την πλάστιγγα του έθνους μας, και όταν όλα ταύτα γνωρίσωμεν δυνάμεθα να κρίνωμεν ωφελιμώτερον, περά αν ευδόλως εις ταύτα δώσωμεν αξίαν.

Άλλά προσέτι ο αποφασίζων πρέπει να εύρίσκη τās λογικας αίτίας, δι' άς κρίνει ούτως ή άλλως, και τον σκοπόν, εν διώκει δια τής αποφάσεώς του, διότι όταν κατά το εν ή το άλλο απαιτηθη ή δολιευθη την εξουσίαν του, έχει να δώση λόγον και ύποστή την αυστηράν ποινήν τής κοινής κατακρίσεως.

Άν λέγομεν, ότι ή εν έρήμω πλανωμένη Ελλάδα έτελει-

ωσε δια του παρόντος ύπουργείου το κινδυνώδες μέρος τής πορείας, ούτε, ότι εύρεν εν αυτώ την ωραιότεραν θασιν' αλλά τουλάχιστον πριν διαγνώσωμεν εκ πράξεων και το ύπουργείον τουτο, νομίζομεν, ότι δεν πρέπει να ριφθώμεν πάλιν εις του άδηλου το χάος. Δεν ισχυρίζομεθα, ότι ή Ελλάδα εύρε τον Μεσσίαν της, αλλά ελπίζομεν, εκ τών προτέρων κρίνοντες, ότι το παρόν ύπουργείον δύναται ν' άνταποκριθη εις τās κοινάς ανάγκας.

Έρωτώμεν δε, και πρέπει να έρωτήσωσι και εκυτούς οι βουλευται πριν αποφασίσωσι, τίς θέλει έλθει εις την εξουσίαν, εάν το παρόν ύπουργείον πέση; Εν παροδικόν ύπουργείον μικτόν εκ τής μερίδος του κ. Βούλγαρη και τής του κ. Κομμουνδορού υπό την προεδρείαν ενός αδιαφόρου; Άλλά ούτως, ώ βουλευται, αλλά ούτω μας έτοιμάζετε και άλλο ύπουργείον μετά τινος ήμέρας; ώστε θα έχωμεν νέας πάλιν άγωνίας, νέους παροξυσμούς; θα έχωμεν μετά το παροδικόν και άλλο; Δυστυχεις ήμεις, εάν ύποστώμεν και τās νέας ταύτας συμφοράς!

Εάν τουλάχιστον εβλέπομεν άλλο ισχυρόν ύπουργείον μη πολέμιον εις την κοινήν γνώμην, μετά τουτο, δεν θα μας καταλάμβανεν απελπισία, αλλά σεις να λέγητε, ότι μας περιμένουσι και δύο ακόμη ύπουργικαι κρίσεις, είναι ασυγχώρητος πρός τὰ έθνικα συμφέροντα άπάθεια.

Προσέτι έρωτώμεν τούς επίζητούντας την πτώσιν του ύπουργείου επί τίνος λόγου ισχυρού και συμφώνου τη ήθικη και τω δικαίω θέλουσιν έγείρει το ίκρίωμά των; Ουδένα επί του παρόντος έχουσι, τοις το λέγομεν διαρρήδην, ουδένα ικανοποιούνα το πάσχον έθνος. Μάλιστα δε την τοιαύτην πράξιν, εάν συμβη, βλέπει το έθνος τεθεμελιωμένην επί λόγων ήκιστα τιμιέντων δι' αυτούς, βλέπει ατομισμούσ πυρώδεις, βλέπει σκοπούς κινδυνώδεις, βλέπει ένεργείας άπεχθείς ξένων, αλλά νόμιμον ή καν δικαίον δεν ελέπει.

Άν είμεθα απελπισμένοι γράφοντες ταύτα' διότι ακόμη δεν απεφασίσθη οριστικώς ή νέα κρίσις, αλλά σκοπούμεν να προλάβωμεν, τουλάχιστον επί του παρόντος αυτήν, και πρός τουτο αποτεινόμεθα εις την φρόνησιν τών βουλευτών, όσοι δεν έχουσι τον λόγον συστηματικής έχθρας κατά του παρόντος ύπουργείου, ούτε ζητούμεν την τυφλήν ύποστήριξιν αυτου, αλλά το δικαίον, και το συμφέρον ών τινων την ανάγκην πās Έλλην αισθάνεται ήδη. Θέλομεν ν' αποφύγωμεν την άβεβαιότητα του μέλλοντος, ήτις φαίνεται φοβερά συγκριτικώς πρός το ένεστώσ, θέλομεν να μη προκαλέσωμεν την χλεύην τών ξένων και την άγανάκτησιν τών φίλων τής Ελλάδος' διότι ταύτα πάντα ίσανται άπειλητικά ύπισθεν μιας καταδικαστικής αποφάσεως τής Βουλής.

Ἀναμένομεν λοιπὸν μετὰ ἀνησυχίας τὴν ἔκβασιν τῆς σημερινῆς συνεδριάσεως τῆς Βουλῆς εὐχόμενοι νὰ λάβωμεν ἐξ αὐτῆς ἀφορμὴν νὰ ἐδραϊώσωμεν τὴν περὶ τῆς φιλοπατρίας τῶν πολιτικῶν μας πεποιθῆσθαι ἡμῶν.

Ἀπάντησις εἰς τὸν κ. Σαρίπολον.

Πρὸ δεκαπέντε περίπου ἡμερῶν, ἀναγνόντες τὴν ὑπὸ τοῦ ἀξιότιμου κ. Σαρίπολου *Πολ. Μελέτην* ἐπὶ τῆς ἱστορίας τοῦ Ιουλ. Καίσαρος, κατεχωρίσαμεν περὶ αὐτῆς ἐν ἀρ. 1559 τῆς «*Αὐγῆς*» κριτικὸν ἀρθρίδιον, δι' οὗ «*συγχαίροντες τὸν συγγραφεὰ διὰ τὴν πολυμάθειάν του λοποδομεῖν ὅτι τὸ βιβλίον του ἐλληγιστὶ γεγραμμένον δὲν ἤθελεν ἀναγνωσθῆν ὑπὸ τῶν ξένων λογίων*» κτλ. ὑπεβάλλομεν αὐτῷ ἐν τέλει παρατηρήσεις τινὰς περὶ τοῦ ὑπ' αὐτοῦ ἀποδιδόμενου εἰς τοὺς Ῥωμαίους φανατισμοῦ, τῆς ἐπιβροῆς τοῦ πολιτισμοῦ αὐτῶν κτλ., ὑποστηρίζαντες αὐτὰς διὰ παραπομπῶν εἰς τοὺς περὶ τούτων πραγματευθέντας συγγραφεῖς.

Δύο μετὰ ταῦτα ἡμέρας ἀνέγνωμεν ἐν ἀριθ. 1561 τῆς αὐτῆς ἐφημερίδος ἀνύμυμον ἀπάντησιν, κομισθεῖσαν αὐτοπροσώπως εἰς τὸ γραφεῖον τῆς «*Αὐγῆς*» ὑπὸ τοῦ ἀξιότιμου κυρίου Σαρίπολου, καὶ ἀρχομένην ἐκ τῶν ἐξῆς: «*Ὁ ἐν τῷ προχθεσινῷ φύλλῳ τῆς «Αὐγῆς» ἐπικριτὴς τῆς Πολιτικῆς Μελέτης τοῦ κ. Σαρίπολου (αὐτὸς ἐκεῖνος βέβαια ὁ καὶ πρὸ τῆς δημοσιεύσεως ἐπικρίνας αὐτὴν) ἐσπευσε νὰ πληροφορηθῆ τὸ κοινὸν ὅτι εἶναι ἄξιος τῶν ἐπιθέτων, ἅτινα ἐν τῇ τότε ἀπαρτῆσει του ἀπέριμμεν αὐτῷ ὁ κ. Σαρίπολος*» Διακόπτοντες ἐνταῦθα τὸν ἀξιότιμον κ. Σαρίπολον, παρατηροῦμεν αὐτῷ ὅτι τὸ ἐν ἀριθ. 1559 τῆς «*Αὐγῆς*» ἄρθρον εἶναι τὸ μόνον, ὅπερ ἐγράψαμεν περὶ τοῦ βιβλίου του, ἀφοῦ ἀνέγνωμεν αὐτὸ ὀλόκληρον, τὸ δὲ ἄλλο, τὸ ἔποσον οὐδὲ εἶδομεν, ἔγραψεν ἄλλος τις ἐπικριτὴς, Ἰσραηλὶτὴς τὸ ὄνομα, διδάσκαλος τὸ ἐπάγγελμα, ὃν οὐδ' ἐκεῖνον γνωρίζομεν ὥστε ὁ ἀξιότιμος κ. Σαρίπολος, εἰ μὲν ἄνευ προηγουμένης πληροφορίας ἐταύτισε τοὺς δύο ἐπικριτὰς, ἔπραξε, νομίζομεν, μεγάλην ἀπερισκεψίαν, εἰ δὲ, ὡς ἐβεβίωσαν ἡμᾶς οἱ ἐκδόται τῆς «*Αὐγῆς*,» εἰδοποιήθη ὑπ' αὐτῶν, ὅτε ἐνεχείρισεν αὐτοῖς ἰδιοχείρως τὸ ἄρθρον του, τότε ἐν γνώσει λέγει πράγματα, ἅτινα δὲν εἶναι ἀληθῆ

Κατωτέρω δὲ ἀφίνων τὸν πρῶτον ἐπικριτὴν ἐπιπίπτει καθ' ἡμῶν, ὀνομάζων «*μελήτης ἀκαδημίας τῶν καρφενεῶν, καπλήλου, φθογερούς*» κτλ. καὶ ταῦτα πάντα, διότι κοσμῶς, εὐσχήμως καὶ ἀπανταχοῦ ἀποκαλοῦντες αὐτὸν «*ἀξιότιμον κ. Σαρίπολον, σοφὸν καθηγητὴν*» κτλ., εἶπομεν αὐτῷ ὅτι δὲν συμεριζόμεθα τῆς γνώμης του περὶ τοῦ φανατισμοῦ τῶν Ῥωμαίων, τοῦ κύρους τοῦ Συστωνίου, τῆς ἀμαθείας τοῦ Ναπολέοντος καὶ τῆς συντάξεως τοῦ *ἑπειδή*. Ἰεροκλήρως τις τοῦ μεσαιῶνος γράφων ἐγκώμιον εἰς τὴν ἁγ. Μαγδαληνὴν παρητήθη τοῦ ἔργου του, μὴ εὐρίσκων εἰς τὴν λατινικὴν γλῶσσαν ἐπιθέτα ἱκανὰ πρὸς ἀνύμνησιν τῆς μετανοίας τῆς (*Legen. Aur.* ἐκδ. Ἐνετ. εἰς 11 Ἀπριλ.), ἡμεῖς δὲ παραιτούμεθα ν' ἀπαντήσωμεν εἰς τὸ μέρος τοῦτο τῆς ἀπαντήσεως τοῦ κ. Σαρίπολου, εὐρίσκοντες τὴν ἐλληνικὴν γλῶσσαν οὐχ ἥττον ἄπορον ἐπιθέτων καταλλήλων πρὸς ἀνύμνησιν καθηγητοῦ, ἀποκρινομένου δι' ὕβρεων εἰς κριτικὰς παρατηρήσεις. Τοῦτο δὲ μόνον λαμβάνομεν τὸ θάρρος νὰ παρατηρήσωμεν εἰς τὸν δξύχολον καθηγητὴν ὅτι, ἵνα τὸν «*φθορώμεν*» ἔπρεπε τοῦλάχιστον νὰ τὸν γνωρίζωμεν, τοιαύτην δὲ τιμὴν (ἢ φράσιν εἶναι καθιερωμένην) δὲν ἔχομεν ἂν δὲ, ὡς ἰσχυρίζεται, ἐπροσιθέμεθα νὰ *ἐκώμωμεν πάταγον* διὰ τῆς

ἐπικρίσεώς μας, ἀντὶ νὰ ἐπικρίνωμεν τὸν ἀξιότιμον κ. Σαρίπολον ἠθέλαμεν μᾶλλον μιμηθῆ αὐτὸν, ἐκλέγοντες καὶ ἡμεῖς Ναπολέοντὰ τινα πρὸς ἐπικρίσιν.

Τὰ στενὰ ὄρια τῆς τε ἐφημερίδος ἐν ἣ γράφομεν καὶ τῆς ὑπομονῆς τῶν ἀναγνωστῶν δὲν συγχωροῦσιν ἡμῖν νὰ ἐκτανωθῶμεν ὅσον εἶδει ἀποκρινομένοι εἰς τὰς ἱστορικὰς τοῦ ἀξιότιμου κ. Σαρίπολου παραδοξολογίας. Τοῦτο ἴσως πράξομεν ἀκολούθως: ἐν τούτοις παρατηροῦμεν ὅτι περὶ τοῦ φανατισμοῦ τῶν Ῥωμαίων παρέπεμψεν ἡμᾶς ὁ σοφὸς καθηγητὴς εἰς τὴν *Ἱστορίαν* ἐν γένει. Ἡ παραπομπὴ αὕτη ἐφάνη ἡμῖν ὀπωποῦν γενικὴ καὶ ἀόριστος. Καὶ ὁ μὲν πολυάσχολος κ. Σαρίπολος, ὁ ὀνομάζων ἡμᾶς ἀργοὺς *λογιωτάτους*, καλῶς ἴσως ἔπραξε παραπέμπων εἰς τὴν *Ἱστορίαν*, ἣν ὑποθέτει ὅτι ἔχομεν καιρὸν ὀλόκληρον ν' ἀναγνώσωμεν, ἡμεῖς δὲ γνωρίζοντες πόσον πολύτιμοι εἶναι αἱ στιγμαὶ τοῦ φιλοπόνου καθηγητοῦ, δικηγόρου καὶ κριτικοῦ, ἔχοντος αὐτοκράτορας νὰ ἐπικρίνη καὶ πολυμελῆ οἰκογένειαν διὰ τῆς εὐγλωττίας του νὰ οἰκονομήσῃ, προτιμῶμεν νὰ παραπέμψωμεν αὐτὸν εἰς τὸν Γίββωνα κερ.β. εἰς Montesquieu (*Dissert. sur la polit. Rom. dans la relig.*), εἰς Potter (*Hist. du Christ. T. α.*), εἰς Βολταῖρον *Essai sur les Mœurs*, (ἰδοτ. ἐκδ. σ. 67), Renan (*Et. Rel. σ. 87*), Aug. Thierry *Gaule Rom. A. 504*. ἂν δὲ ἀγαπᾷ τὰς γενικὰς παραπομπὰς, εἰς ὅλους ἐν γένει τοὺς λογίους, παρ' ὧν θέλει μάθει πόσον ἠδίκησε τοὺς Ῥωμαίους καὶ ἐτι μᾶλλον ἑαυτὸν, λέγων ὅτι οὐδόπως ἠλασώθησαν τῶν Τούρκων κατὰ τὸν φανατισμὸν, ἐνῶ τόσον ὀλίγον φανατικοὶ ἦσαν οἱ ἀπόγονοι τοῦ Ῥωμύλου, ὥστε οὐ μόνον πάσας τὰς ξένας θρησκείας ἠνείχοντο καὶ ἐπροστάτεον ἐν Ῥώμῃ, ἀλλὰ καὶ αὐτοὺς τῶν ἠττηθέντων ἐθνῶν τοὺς θεοὺς, πρὸ πάντων δὲ τῶν Ἑλλήνων, ἐφιλοξέονον ἐν ταῖς πατρίσιν ἱεροῖς (βλ. B. Constant du *Polith. Rom.* τόμ. 6', σ. 111). Καὶ οἱ μὲν Καίσαρες τοσοῦτον τὴν θρησκείαν κατεφόρον, ὥστε μετεχειρίζοντο αὐτὴν ὡς πολιτικὸν ὄργανον, οἱ δὲ φιλόσοφοι ἦσαν πάντες κατὰ τοὺς χρόνους ἐκείνους ἐπικουραῖοι ἢ νεοπλατωνικοὶ καὶ ὁ λαὸς βαρυνθεὶς τοὺς ἐντοπίου θεοῦ ἀνάγειρε βωμοὺς εἰς τὰς ξένας θεότητας μετὰ τοιαύτης προθυμίας, ὥστε ἡ Γερουσία ἠναγκάσθη πολλάκις νὰ μετριάσῃ τὴν ἀκράτητον αὐτοῦ πρὸς τὸν νεωτερισμὸν ὁρμῆν (βλ. Βαλ. Μαξιμ. βιβλ. α, 3). Τὰ ὑπὸ τοῦ ἀξιόλογου κυρίου Δημητρίου Πανταζῆ ἀνακαλυφθέντα ἀρχαῖα χωρία, ἅτινα πρὸ αὐτοῦ πάντες οἱ ἱστορικοὶ εἶχον ἀνακαλύψει, οὐδὲν ἄλλο ἀποδεικνύουσιν, εἰμὴ μόνον ὅτι τοσοῦτον ἀνεξίθρησκοι ἦσαν οἱ Ῥωμαῖοι, ὥστε ἐθεώρουν καὶ ἐτιμῶρον ὡς ἀσύγνωστον ἔγκλημα τὴν μὴ ἀνεξίθρησκείαν τῶν Ἑβραίων καὶ Αἰγυπτίων, ζητούντων νὰ εἰσαγάγωσιν εἰς Ῥώμην οὐχὶ τοὺς Θεοὺς των, οὐς μετὰ προθυμίας εἶχον ἤδη ὑποδεχθῆ οἱ Ῥωμαῖοι, ἀλλὰ τὸν φανατισμὸν καὶ τὴν πρὸς τὰ λοιπὰ θρησκευτάματα καταφρόνησιν, ἐφ' ἣ διεκρίθησαν αἰετοῦ οἱ ἀπόγονοι τοῦ Ἰσραὴλ καὶ τὰ τέκνα τῆς Αἰγύπτου, τῆς πατρίδος ταύτης τῶν ἱερέων καὶ τῶν κροκοδείλων. Περὶ δὲ τῶν χριστιανῶν εἶπομεν ἤδη ὅτι κατεδιώχθησαν, οὐχὶ ὡς πιστεύοντες εἰς τὸν Χριστὸν, ἀλλὰ διότι, κατὰ τὸ ῥητὸν τοῦ ἱδρυτοῦ τῆς θρησκείας των, ἦλθον «*βαλεῖν μάχαιραν καὶ οὐχὶ εἰρήνην.*»

Τοιαύτη τοῦλάχιστον εἶναι ἡ μαρτυρία πάντων τῶν ἱστορικῶν μνημείων καὶ ἡ γνώμη ὅλων τῶν ἱστοριογράφων, ὥστε ὁ ἀξιότιμος, κ. Σαρίπολος ἀποκλῶν τοὺς Ῥωμαίους φανατικωτέρους τῶν Τούρκων, ὑποστηρίζει θέσιν ὅπως

πρωτοφανή και προς πάντας αντιγνωμονεῖ ἄνευ δὲ τῆς ἐλαχίστης καυχῆσεως ἠδύνατο νὰ προτάξῃ και εἰς τὸ περιφανατισμοῦ τῶν Ῥωμαίων κεφάλαιόν του τὴν ἐν σελ. 45, στίχ. γ', τῆς Πολ. Μελέτης χαριεστάτην φράσιν του «ε-κείνο ὄπερ, ὅσον ἡμεῖς ἴσμεν, οὐδεὶς πρὸ ἡμῶν διέκρι-νε», ἢ τὴν ἄλλην ἐκείνην «περὶ τῶν Ῥωμαίων πολλοὶ τε και αὐτὸς ὁ συγγραφεὺς (ὁ Ναπολέων) πολλὰ εἶπον, ἀλλ' ἡμεῖς διαφωνοῦμεν.»

Μεταβαίνοντες ἤδη εἰς τὰ περι Σουετωνίου σπεύδομεν νὰ πληροφορήσωμεν τὸν ἀξιότιμον κ. Σαρίπολον, ὅτι τὸν βιογράφοι τῶν δώδεκα Καισάρων, ἀντὶ νὰ καταφρονῶμεν ἐξ ἀμαθείας, ὡς ἐν τῇ ἀπαντήσει του κατηγορεῖ ἡμᾶς, μετὰ μεγίστης ἀπ' ἐναντίας περιεργείας ἀναγινώσκουμεν, κρύπτοντες ὅμως τὸ βιβλίον, ἅμα ἴδωμεν εἰσερχόμενον τινα, και κλειδόνοντες αὐτὸ μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν τὴν αὐτὴν δὲ πρόνοιαν ἠθέλομεν συμβουλεύσει και τὸν ἀξιότιμον κ. Σαρίπολον χάριν τῶν τέκνων του νὰ λαμβάνη, ἐνθυμούμενος τί περι τοῦ ἱστορικοῦ τούτου ἔλεγον ὁ Ἄγ. Ἰερώνυμος (ap. Tillem. Hist. des Emper. τόμ. β', σ. 486) και ὁ σοφὸς Μυρέτος (Orat. XVII. τόμ. β', σ. 347), ἀποροῦντες «πῶς δὲν ἠρυσθρίασεν ὁ χάρτης, ἐφ' οὗ ἐγράφησαν τοιαῦτα αἴσχη.» Περι δὲ τοῦ κύρους αὐτοῦ τούτο μόνον λέγομεν, ὅτι οἱ μὲν λογιώτατοι τοῦ 17' και 18' αἰῶνος, οἱ μὲν τὴν μεσαιωνικὴν σκωρίαν ἀποτρίψαντες και οὐδὲν ἄλλο εἰμὴ μόνον περιεργα ἀνέκδοτα ἐν τῇ ἱστορίᾳ ἀναζητοῦντες, ἠγάπων ὡς ἦτο ἐπόμενον τὸν κακόγλωσσον Σουετώνιον. οἱ νεώτεροι ὅμως κριτικοὶ τοσοῦτον ἀσπλάγγως ἐπελέκησαν αὐτὸν, ὥστε ὁ μεταφραστὴς αὐτοῦ, ὁ περιώνυμος ἐν φιλολόγοις Nisard, εὐρίσκων ὑπερβολικὴν τὴν πρὸς αὐτὸν περιφρόνησιν τῶν συγχρόνων ἔλεγεν ἐν τῷ προλόγῳ τῆς διδοταίου ἐκδόσεως τοῦ Σουετωνίου (Παρις. 1860 σελ. 8) Suetone que les erudits du XVI siecle ont trop admiré, a été peut être trop déprécié par la critique moderne.» Καὶ τοιαύτη μὲν τῶν κριτικῶν ἡ γνώμη, ἀλλὰ και ἄνευ τῆς βοήθειας τούτων, πᾶς ὁ νοῦν ἔχων δύναται ἀφ' ἑαυτοῦ νὰ παρατηρήσῃ ὅτι ὁ Σουετώνιος, ἀνασύρων τὰ παραπετάσματα τῆς κλίνης τῶν Καισάρων και περιγράφων τί ἔπραττον οὗτοι ἐπ' αὐτῆς, διηγεῖται, πράγματα, ἅτινα τῷ ἦτο ἀδύνατον νὰ γνωρίζῃ, και περι ὧν οἱ φρόνιμοι ἱστορικοὶ, ἐν οἷς συνευδοκοῦντος τοῦ κ. Σαρίπολου, θέλομεν συγκαταλέξει τὸν Ναπολέοντα, ἀμφιβάλλουσιν ἀκόμη, ὁ δὲ Βολταίρος (du Pyrrhon. en histoire) ἀπορρίπτει. Ταῦτα πάντα ἐνθυμηθεὶς φαίνεται, ἢ λαβῶν καιρὸν νὰ μάθῃ ὁ σοφὸς ἐπικριτὴς τοῦ Ναπολέοντος ἔσπευσε νὰ εἰδοποιήσῃ τὸ κοινὸν διὰ τῆς «Αὐγῆς» ὅτι τὰ «περὶ Καισαρος χωρία τοῦ Σουετωνίου προσεπικυρεῖ διὰ μαρτυριῶν τοῦ Κικέρωνος, Πλουτάρχου και Σαλλουστιίου.» Ἀλλὰ τὰ μὲν τοῦ Πλουτάρχου και Σαλλουστιίου χωρία οὐδὲν ἔχουσι κοινὸν πρὸς τὴν impudicitia τοῦ Καισαρος, περι ἧς ἦν ὁ λόγος, περι δὲ τοῦ Κικέρωνος περιττὸν ἔκριεν νὰ σημειώσῃ ὁ εἰλικρινὴς κ. Σαρίπολος, ὁ κατηγορεῖ ἡμᾶς ὡς στρεβλοῦντας τὰ χωρία, ὅτι ἀνέφερε τὸν Κικέρωνα ἀναφερόμενον ὑπὸ Σουετωνίου, (Suet. Caes. § XLIX) ὄπερ, νομίζομεν, ἐλαττόνει οὐκ ὀλίγον τὸ κύρος τῆς μαρτυρίας, ἥτις ἄλλως ἀνακρίεται ὑπὸ αὐτοῦ τοῦ Κικέρωνος, γράφοντος ἐν τῇ πρὸς Ἀττικὸν β' ἐπιστολῇ ὅτι εἰς τὰς κατὰ τοῦ Καισαρος συκοφαντίας ἐνυπῆρχε «πλειότερον μῖσος ἢ ἀλήθεια» (Magis odio quam praesidio.) Ἀλλὰ και τὸ χωρίον τούτο ἀνάξιον μνησίας ἔκριεν ὁ ἀμείλικτος

τοῦ Καισαρος ἀντίπαλος, και αὐτὸ ἀκόμη τοῦ ἐννοουμένου του Σουετωνίου, ὁμολογοῦντος (Caes. § IX παρὰ Ναπολ.) ὅτι τὰς κατὰ τοῦ Καισαρος συκοφαντίας ταύτας διέδωκαν οἱ ἐχθροὶ αὐτοῦ Κουρίων και Βίβουλλος, οἵτινες, ὑπὸ φθόνου και πολιτικῶν παθῶν παρασυρόμενοι, ἐβρίπτον κόπρον φαρμακερὰν κατὰ τῆς ὑπατικῆς τηθένης του νικητοῦ τῶν. Τὴν δὲ ὀρθότητα και τὸ βῆρος τῆς παρατηρήσεως ταύτης εἰπέρις και ἄλλος ὁ ἀξιότιμος κ. Σαρίπολος εἶναι κατάλληλος νὰ ἐκτιμήσῃ, γνωρίζων πόσον ἠθέλομεν τὸν ἀδικῆσαι, ἂν ἔκρινομεν περι τοῦ ἰδιωτικοῦ αὐτοῦ βίου ἐκ τῶν ὅσα διέδιδον οἱ πολιτικοὶ ἀντίπαλοι μεθ' ὧν ἐγρονθοκοπεῖτο ἐν τῇ ἔθνοσυνελεύσει, αἱ κακοήθεις ἐφημερίδες, αἵτινες ἐδιχοτόμουσαν τὸ ὄνομά του, και οἱ ἀνάγωγοι μαθηταὶ οἵτινες..... Ἀλλὰ περιττὸν νομίζομεν νὰ ἐξακολουθήσωμεν, διότι και τοὶ ἀπὸ τριῶν ἤδη ἐτῶν κατοικοῦντες ἐν Ἑλλάδι και πολλὰς ἀναγνώσαντες τῶν λογίων μας διατριβῆς, ἐν αἷς και τὸ καθ' ἡμῶν ἐν ἀριθ. 1561 τῆς «Αὐγῆς» ἄρθρον τοῦ ἀξιότιμου κ. Σαρίπολου, τὸ ὑπ' αὐτοῦ δηλ. κομισθὲν εἰς τὸ γραφεῖον τῆς ἐφημερίδος, δὲν ἠδυνήθημεν ἀκόμη νὰ λησμονήσωμεν, τὸν στίχον τοῦ γαλάτου σατυρικοῦ, ἐγκαυχώμενου ὅτι οὐδέποτε

En aiaquant un livre je n'ai effleuré l'auteur.

(Ἔπεται ἡ συνέχεια).

Ε. Μ. Δ. ΡΟΪΔΗΣ.

ΔΙΑΦΟΡΑ.

τὸ σάββατον, ὡς εἶχομεν ἀναγγεῖλαι, ἡ βουλὴ διὰ ψήφων 119 κατὰ 26, 4 ἀρνηθέντων ψήφων, ἐξήλειψεν ὀριστικῶς ἐκ τοῦ συντάγματος τὴν κηλίδα τοῦ Συμβουλίου, ἐλευθερώσασα οὕτω τὸ πολίτευμά μας ἀπὸ ἐν ἄδικον βάρους. Οὐδεμίαν συζήτησιν ἔλαβε χώραν ἢ δὲ πρότασιν τοῦ ὑπουργείου περι διακοπῆς τῶν ἐργασιῶν τῆν βουλῆς ἀνεβλήθη διὰ σήμερον.

— Ὁ βασιλεὺς προσυπέγραψε τὴν περι καταργήσεως τοῦ Συμβουλίου ἀπόφασιν τῆς βουλῆς. Ἡ πράξις αὕτη τοῦ βασιλέως μας νύξῃσε τὴν ἀγάπην και τὰς ἐλπίδας τοῦ λαοῦ.

— Παραιτηθέντος τοῦ κ. Ζαήμη ὁ μὲν κ. πρωθυπουργὸς ἀνέλαβε σὺν τῷ ὑπουργεῖῳ τῶν ἐξωτερικῶν και τὸ χρεῦσαν τῶν ἐσωτερικῶν, ὁ δὲ κ. Σπηλ. Λυτωνόπουλος τὸ τῆς δικαιοσύνης πρὸς τὸ τῆς ἐκπαιδεύσεως.

— Πολλὰ λέγονται περι τῆς σημερινῆς ἀποφάσεως τῆς βουλῆς και κατὰ τινὰς μὲν ἐκ συμφώνου ὁ κ. Βούλγαρης και ὁ κ. Κουμουνοῦρος θέλουσι ρίψει τὸ παρὸν ὑπουργεῖον ἵνα φέρωσιν ἐν παροδικῶν ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ κ. Ρούφου ἢ τοῦ κ. Βάλλου και ἐκ τριῶν μελῶν ἐξ ἐκάστης μερίδος, κατ' ἄλλους δὲ ὅτι ὁ κ. Βούλγαρης θέλει ψηφίσει κατὰ τοῦ ὑπουργεῖου ἄνευ συνενόσεως μετὰ τοῦ κ. Κουμουνοῦρου. Οὐδέτερον τούτων πιστεύομεν ἔχοντες πεποιθήσιν ὅτι ὁ κ. Βούλγαρης δὲν ἔχει λόγους ἀξίους ἑαυτοῦ νὰ κτυπήσῃ τὸ παρὸν ὑπουργεῖον. Ἄλλοι λέγουσιν ὅτι τὸ ὑπουργεῖον ἔχει πλειονοψηφίαν και δὲν φοβεῖται, τούτο δὲ και ἡμεῖς θέλομεν ἐπὶ τοῦ παρόντος ὀπωσθήποτε ὅμως ἂν ὁ κ. Βούλγαρης ἐνωθῇ μετὰ τὸν κ. Κουμουνοῦρον και κατασκευάσῃ τὸ παροδικὸν τότε ἀφίσει τὸν κ. Δεληγεώργην μόνον ἀρχηγὸν μεγάλης μερίδος.

— Τὸν κόμητα Σπόννεκ ἀναχωροῦντα τὸ σάββατον συνώδευσε ἡ Α. Μ. εἰς Πειραιᾶ.

— Πολλοὶ θέλουσιν ὅτι εἰς τὰ πολιτικὰ μας ἐνεργεῖ δρασ-

στηρίως. ἀλλ' οὐχὶ ὠφελίμως μία ξένη πολιτικὴ

— Χθὲς τὸ ἑσπέρας παρεστάθη ἐν τῷ ἑλληνικῷ θεάτρῳ ἡ ὄραία Κωμῳδία «ἡ Ξενοδόχος» τοῦ περιφήμου Καρόλου Γολδόνη. Ἡ συρροὴ ἦτο μεγίστη, τὴν δὲ παραστασὶν ἐτίμησε διὰ τῆς παρουσίας Του ἡ Α. Μ. ὁ Βασιλεὺς, ὅστις ἔμεινεν ἐν τῷ θεωρείῳ τοῦ ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τέλους. Ἡ ἐπιτυχία ἐκ μέρους τῶν ἠθοποιῶν ἦτο πληρεστάτη.

— Πολλαὶ ἀπόπειραι κατεβλήθησαν ὅπως πεισθῆ ὁ κ. Βούλγαρης νὰ ὑποδείξῃ ὑπουργοὺς πρὸς πληρωσιν τῶν κενῶν θέσεων, κατὰ τινὰς μάλιστα προσεφέρθη καὶ εἰς αὐτὸν τὸν ἴδιον ἢ πρωθυπουργία· λέγεται δὲ ὅτι ἀπέβησαν μάταιαι.

— Χθὲς παρετηρήσαμεν μεγάλας καὶ πολλὰς περιπολίας ἐξ ἰππέων. Διὰ τὴν ἢ τοιαύτην κίνησιν;

— Ὁ κ. Σπυρίδων Σύρκος παρεχώρησε τὴν περιουσίαν του εἰς τοὺς δανειστάς του, κηρυχθεὶς εἰς κατάστασιν πτωχεύσεως.

— Ἐτελέσθησαν χθὲς τὸ ἑσπέρας μετ' ἐπισημότητος οἱ ἀβραβῶνες τῆς σεμνῆς καὶ ἐναρέτου νεάνιδος κ. Φραντσεσκούλας θυγατρὸς τοῦ κ. Στρατῆ Καρυστινοῦ ἐμποροκτηματίου τῆς πρωτεύουσῆς μετὰ τοῦ ἀξιολόγου νέου κ. Ξενοφῶντος Κυριαζῆ τελειοδιδάκτου. Εὐχόμεθα αὐτοὺς ταχεῖν στέφιν.

— Σύρος 20 9brisu 1865.

Χθὲς τῶν θυρῶν κεκλεισμένων ἐδικάσθησαν ὑπὸ τοῦ κακουργιοδικείου δύο νέοι κατηγορούμενοι ἐπὶ βιαιὰ ἀπαγωγὴ νέας ὀκτωκαιδεκατοῦς ἐκ τοῦ χωρίου Ἀμαρουσίου, μίαν καὶ ἡμίσειαν ὥραν ἀπέχοντος τῶν Ἀθηνῶν. Ὁ μὲν ὡς ἀπλῶς συντελέσας εἰς τὴν ἀπαγωγὴν ἐκηρύχθη ἀθῶος, ὁ δὲ κατεδικάσθη εἰς τριῶν ἐτῶν φυλάκισιν.

— Οἱ δολοφόνοι τῶν ὑπαλλήλων τοῦ ἐν Γαλαζίῳ ἑλληνικοῦ προξενείου εὐρίσκονται εἰς τὰς φυλακὰς ἡμῶν καὶ ἡ μακρὰ περὶ αὐτῶν δικογραφία σταλλεῖσα ἐκεῖθεν ἐνδελεχῶς σπουδάζεται ὑπὸ τῆς ἀνακριτικῆς ἡμῶν ἀρχῆς.

— Κατὰ τηλεγράφημα ἀφικθὲν ἐξ Ἀγγλίας εἰς ἓνα τῶν ἐνταῦθα ἐμπορικῶν οἰκῶν ἢ ἀγορᾶ τῶν βαμβακίων, μετὰ τὴν ἐλάττωσιν τοῦ προεξοφλητικοῦ τόκου τῆς πρὸς τῆς Ἀγγλίας εἰς 6 0|0, ἐκαλλιτέρευσεν. (Ἑρμούπολις)

— Ὁ ἀριθμὸς τῶν νοσηλευομένων ἐν τοῖς νοσοκομείοις Πετροπόλεως ἀνέβαινε τὴν 14ην νοεμβρίου εἰς 2,927.

— Ῥωσικὴ τις ἐφημερὶς ἀναφέρει, ὅτι ἡ γέφυρα τοῦ Σολομβάλα παρεσύρθη ὑπὸ τοῦ κατελθόντος πάγου ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ Κουζνετσάικα.

— Τὸ ἔθνικὸν κόμμα τῆς Κροατίας ἀπεφάσισε νὰ προτείνῃ τὴν ἔνωσιν τῆς Κροατίας, Οὐγγαρίας καὶ Σλαβονίας καὶ ν' ἀναγνωρίσῃ τὴν ἀρχὴν κοινῆς βουλῆς.

— Ἡ εἰς Αἴγυπτον ἐξ Εὐρώπης ἀποικίαις ὁσημέραι καθίσταται σημαντικὴ. Ἐκαστὸν ἀτμόπλοιο, ἕκαστον ἰστιοφόρον, ἀποβιβάζει εἰς τὸν λιμένα τῆς Ἀλεξανδρείας ἑκατοστύχας Εὐρωπαίων, ἐρχομένων αὐτόθι, ὡς ἄλλοτε μετέβαινον εἰς Καλλιφορνίαν, ὅπως πλουτήσωσιν.

Δυστυχῶς ὅμως, ἡ ἀποικίαις αὕτη, ἐν γένει δὲν συγκροτεῖται εἰμὴ ἐξ ἀτόμων ἄνευ πόρου τινός, μὴ ἐχόντων μάλιστα τὰ μέσα καὶ αὐτῆς τῆς ἀποτίσεως τοῦ δωματίου τῶν κατὰ τὴν ἄφιξιν. Σύγκειται δὲ κυρίως ἐξ Ἰταλῶν, Μελιταίων, Ἑλλήνων τοῦ Ἀρχιπελάγους καὶ Ἰονίων. Ἐπίσης δὲ καὶ ἡ Γαλλία παρέχει ἰκανὸν ἀριθμὸν ἀποίκων εἰς Αἴγυπτον.

— Ἐξ Ἀλεξανδρείας ἀναγγέλλεται ἀπὸ τῆς 9 Νοεμ-

βρίου ὅτι ἡ Α. Υ. ὁ Ἀντιβασιλεὺς παρεδέχθη ἀξιολογώτατον μέτρον κατὰ τὴν εἰς τὴν Ἄνω Αἴγυπτον περιήγησιν τοῦ ἀναλαβῶν εἰς βάρους τοῦ ἅπαντα τὰ χρέη τῶν φελλάχων (γεωργῶν) τῆς χώρας ταύτης, ἀπαλλαττων οὕτως αὐτοὺς ἀπὸ τῶν ἐπιβαρυνόντων ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν χρεῶν. Συγχρότως δ' ἡ Α. Ὑψηλότης διέταξε τὴν σύστασιν σιδηροδρόμου ἀρχομένου ἀπὸ τοῦ Καῖρου καὶ ἀπολήγοντος εἰς τὴν Ἄνω Αἴγυπτον.

Αἱ συμβᾶσαι εἰς μέρος τι τοῦ Σουδάν ταραχαὶ κατεστάλησαν ὀλοσχερῶς.

Αἱ εἰς Ἀλεξανδρείαν, Κάιρον, Πόρτ-Σαῖδ καὶ τὸν ἰσθμὸν τοῦ Σουεῖς ἐργασίαι ἀναμφιβόλως ἔσονται ἐπωφελεῖς εἰς μέρος ἐκ τῶν ἀποίκων τούτων, ἀλλὰ δὲν δύναται νὰ ὑποκρύψῃ τις ὅτι ἐν τῷ συνόλω τούτῳ ὑπάρχουσι τινες ἄνευ ἀποχωρῶσων ἐγγυήσεων καὶ οἵτινες δὲν θέλουσιν ἀναζητῆσαι τα πρὸς τὸ ζῆν διὰ τῆς ἐντίμου ἐργασίας. Διὰ τοῦτο δ' ἡ κυβέρνησις τοῦ ἀντιβασιλείως συνησθάνθη τὴν ἀνάγκην νὰ ἐνισχύσῃ τὴν ἐγχώριον ἀστυνομίαν, καταστάσασιν ἀνίσχυρον ἐν Ἀλεξανδρείᾳ, καὶ ἀπεφάσισεν ἵνα ἐπὶ τούτῳ συστήσῃ ἐν σώμα πρᾶκτόρων συλλεγεμένων ἐν Ἑλβετία καὶ τεθειμένων ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν ἐνὸς Εὐρωπαίου, ἐξαρτωμένου ἀπὸ τοῦ διοικητοῦ τῆς πόλεως. Τὸ ὠφέλιμον τοῦτο μέτρον μέλλει νὰ πραγματοποιηθῆ ὅσον οὔπω.

— Δι' αὐτοκρ. διατάγματος ἀπενεμήθη πρὸς τὸν ἐν Τραπεζοῦντι κ. Παντολέοντα Α. Λουτράρη τὸ Ῥωσικὸν παράσημον τῆς ἁγίας Ἄννης γ' τάξεως.

— Κατὰ τὸ «χρονολόγιον τοῦ Ῥωσικοῦ Ναυτικοῦ,» ὁ Ῥωσικὸς στόλος διαιρεῖται εἰς 6 μεγάλα ἀτμόπλοια, 8 φρεγάτας, δύο φρεγάτας θωρηκτὰς, 22 κορβέτας, 11 κλίβερ, 3 σιδηρᾶς θωρηκτὰς κανονοστοιχίας, 11 θωρηκτὰς κανονοφόρους, 50 κανονοφόρους λέμβους, 7 σκούνας, 4 δρόμονας (yachts), 24 γολέττας, 70 φορτηγὰ, 14 βάρκας καὶ λέμβους (Cbaloupes). Τὸ ὅλον 273 σκάφη. Ὁ στόλος οὗτος παρίστανται δύναμιν 37,244 ἵππων, καὶ φέρει 20,931 τηλεβόλα. Περιέχει δὲ καὶ τὰ ἀκόλουθα ἰστιοφόρα:

1 κορβέταν, 4 σκούνας, 3 teuders., 11 φορτηγὰ, 9 δρόμονας, 2 κανονοφόρους, 11 βάρκας κτλ. Τὸ ὅλον 48 σκάφη μετὰ 73 τηλεβόλων. Εἰς ταῦτα δὲ προσθετέον 14 ἐπιπλεῦστους θωρηκτὰς κανονοστοιχίας μετὰ 28 τηλεβόλων. Τὸ ὅλον ἐν γένει 325 ἐξοπλισμένα σκάφη μετὰ 2,196 τηλεβόλων.

— Ἡ «Πατρίς» τῶν Παρισίων δημοσιεύει λεπτομερῶς τὰς δαπάνας τῆς Γαλλίας καθ' ἕκαστον τὸν χρόνον τῆς ἐν Ῥώμῃ κατοχῆς, προσεπιλέγουσα ἐν τέλει τὰς: «Τῷ 1849 ἔδαπανήσαμεν ὑπὲρ τοῦ ἐν Ῥώμῃ γαλλικοῦ στρατοῦ ὀκτὼ ἑκατομμύρια φράγκων· τῷ 1850 τέσσαρα ἑκατομμύρια καὶ ἡμισὺ τῷ 1851 καὶ τῷ 1852, ἕξ ἑκατομμύρια τῷ 1853 καὶ 1054, 4,800,090· τῷ 1855, 1, 600,000· ἀπὸ τοῦ 1856 μέχρι τέλους τοῦ 1860, ἑπτὰ ἑκατομμύρια τῷ 1861, ἐννέα ἑκατομμύρια καὶ ἡμισὺ τῷ 1862, 6,800,000· τῷ 1863 καὶ 1864 ἕξ ἑκατομμύρια· τελευταῖον τῷ 1865, 2,600,000· ἐν συνόλῳ ἡ Γαλλία ἔδαπάνησε 56,000,000 φράγκα πρὸς ὑποστήριξιν τῆς παπικῆς κυριαρχίας.

Κατὰ τὴν ὁδὸν Εὐριπίδου καὶ ἀπέναντι τοῦ τυπογραφείου τῆς «Ἀγῆς» εἰς τὸ κατάστημα τοῦ κ. Δημητρίου Πωμόνη ὑπ' ἀριθ. 60 πωλοῦνται ΚΑΙΝΑΙ (κραββάτια) σιδηρὰ καὶ στερραὶ παντὸς εἶδους καὶ μεγέθους Ἑλληνικῆς μὲν τέχνης ἀλλ' οὐδόλως διαφερουσῶν τῶν τῆς Εὐρώπης εἰς μετριωτάτην τιμῇ. Οἱ πρᾶσοι μανεὶ θέλουσι ὑπερευχαριστηθῆ.